

Ο Μ Ι Λ Ι Α

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΠΡΟΣ

ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

ΤΗΝ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΗΝ ΤΗ ΔΕΚΑΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ.

ΤΟΝ ὑπὲρ ἡμῶν παθόντα Ἰησοῦν Χριστὸν προβάλλει ἡμῖν παράδειγμα ὁ θεσπέσιος Πέτρος, ἵνα ἔχοντες αὐτὸν ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ψυχῆς ἡμῶν, μιμηταὶ γενώμεθα τῆς ἐπουρανίου ζωῆς αὐτοῦ καὶ πολιτείας. « Χριστὸς ἔπαθε, λέγει, ὑπὲρ ἡμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ. »

Ἐπιβεβαιοῖ δὲ, ὅτι τοῦτό ἐστι τὸ πρωτότυπον παράδειγμα πάσης ἀρετῆς καὶ τελειότητος, παράδειγμα ἀναμαρτησίας. « Ὅς ἀμαρτίαν οὐκ ἐποίησε. » παράδειγμα ἀληθείας καὶ εἰλικρινείας. « Οὐδὲ εὗρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. » παράδειγμα ταπεινοφροσύνης, μακροθυμίας, πραότητος, ἀνεξικακίας. « Ὅς λοιδορούμενος οὐκ ἀντε-
 22. » λοιδορεῖ, πάσχων, οὐκ ἠπειλεῖ. » παράδειγμα τοῦ πληρώματος τῆς δικαιοσύνης, καθότι ἐκουσίως παρέδωκεν ἑαυτὸν εἰς θάνατον, ἵνα πληρωθῇ ἡ ἀπόφασις τοῦ θεοῦ καὶ πατρός αὐτοῦ, ὅστις ἔκρινε δικαίως, ὅτι πρέπον ἐστίν, ἵνα αὐτὸς ἀποθάνῃ ὑπὲρ τῆς τῶν ἀνθρώπων σωτηρίας. « Παρεδίδου
 23. » δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως. » παράδειγμα

ὑπερτελείας ἀγάπης καὶ εὐσπλαγχνίας.

« Ὅς τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ^{λύτ. 24.}

» ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον. »

Ποῖον ἄλλο παράδειγμα ἢ βεβαιότερον, ἢ τελειότερον, ἢ ὠφελιμώτερον τούτου τοῦ παραδείγματος; Ἐὰν οὖν προσηλώσωμεν τοὺς νοεροὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς ἡμῶν εἰς τοῦτο τὸ πανυπερτέλειον ἀρχέτυπον, ἀναμφιβόλως ὀδεύσομεν θεοπρεπῶς πᾶς τελειότητος τὸν δρόμον· διότι, καθὼς καὶ ὁ ζωγράφος, καὶ ὁ τέκτων, καὶ ὁ οἰκοδόμος, καὶ πᾶς ἄλλος τεχνίτης, ὅσον τελειότερον παράδειγμα ἔχει ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, τόσον τεχνικώτερον κατασκευάζει τὸ ἔργον τῶν χειρῶν αὐτοῦ· οὕτω καὶ ὁ πιστὸς ἄνθρωπος, ὅσον ἀγιώτερον παράδειγμα ἔχει ἔμπροσθεν τοῦ νοός αὐτοῦ, τόσον θεοπρεπέστερον ἐργάζεται τῆς προαιρέσεως αὐτοῦ τὸ ἔργον.

Ὡς οὖν ὁ παναοίδιμος Παῦλος τολμήσας, ἀντεκατέστησεν ἑαυτὴν παράδειγμα, ἀντὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰπὼν· Μιμηταὶ μου γίνεσθε· Διὰ τί οὐ παραγγέλλει, καθὼς ὁ Πέτρος, τὴν μίμησιν τοῦ ἀρχετύπου, ὅστις

ἐσὶν ὁ Χριστός, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἀντιγράφου, ὅστις ἐστὶν αὐτός; Ποῖος ἀγνοεῖ, ὅτι τὸ ἀντίγραφον οὐδέποτε ἐξισάζει κατὰ πάντα τὸ πρωτότυπον; ὅσην ἀγιωσύνην καὶ τελειότητα νοήσης εἰς τὰ ἥθη καὶ εἰς τὸ πολίτευμα τοῦ Παύλου, οὐδόλως αὐτὴ φθάνει εἰς τὸν πανυπερτέλειον βαθμὸν τῆς ἀγιωσύνης καὶ τελειότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· διότι ὁ Παῦλος ἐστὶ μόνον ἄνθρωπος, ὁ δὲ Ἰησοῦς Χριστός, θεὸς ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπος. Διὰ ποίαν οὖν αἰτίαν ὁ Παῦλος ἔστρεψε τὰ ὄμματα ἡμῶν ἀπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς ἑαυτὸν, ἡγουν ἀπὸ τοῦ τελειοτέρου εἰς τὸ ἀτελέστερον παράδειγμα; Ἡμεῖς πιστεύομεν, ὅτι τὰ λόγια τοῦ ἀποστόλου Παύλου εἰσὶ λόγια θεόπνευστα, ἰσοδύναμα ταῖς λοιπαῖς θεοσδότοις γραφαῖς, καὶ ἰσότημα. Διὸ, καθὼς πάντα τὰ λοιπὰ αὐτοῦ λόγια, οὕτω καὶ τὸ, « Μιμηταί μου γίνεσθε, » λόγον ἔχει πνευματικὸν καὶ σωτήριον. Καὶ πρῶτον μὲν παρατηρῶ, ὅτι οὐ μόνον οὐκ ἐσιώπησε τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸ παράδειγμα, ἀλλ' ὅτι καὶ παρέστησεν αὐτὸ ὡς πρῶτον ἀρχέτυπον, καὶ ἠμολόγησεν, ὅτι καὶ αὐτός ἐπ' αὐτὸ ἐπέβλεψε, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔλαθε πάσης ἀρετῆς τὸ ὑπόδειγμα.

1. Κορ. 4. 16. « Μιμηταί μου, εἶπε, γίνεσθε, καθὼς καὶ γὼ Χριστοῦ. » Δεύτερον δὲ βλέπω, ὅτι οὕτως ἐλάλησεν ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος, ἵνα δείξη εὐκόλον τοῦτο τὸ κατόρθωμα, καὶ προτρέψῃ περισσότερον εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν ἀρετῶν, καὶ ἐπομένως ὠφελήσῃ τοὺς διδασκομένους. Ἀκουσον δὲ, πῶς ὁ λόγος οὗτος « Μιμηταί μου γίνεσθε, » καὶ προτρέπει

καὶ ὠφελεῖ τὰς ψυχὰς τῶν πιστευόντων.

Ὅσον περισσότεραι τῶν αἰσθήσεων ἡμῶν κοινωνοῦσιν εἰς τὸν νοῦν τῶν πραγμάτων τὰς ἰδέας, τόσον περισσότεραν πληροφορίαν λαμβάνει ὁ νοῦς περὶ τῆς τῶν πραγμάτων ὑπάρξεως· διὰ τοῦτο εὐκολώτερον πειθόμεθα εἰς ὅσα καὶ βλέπομεν, καὶ ἀκούομεν, καὶ ψηλαφῶμεν, ἢ εἰς ὅσα μόνον ἀκούομεν. Ἐκ τούτου ὁ μὲν Πέτρος ὁμαῦ καὶ ὁ Ἰωάννης μετὰ τὴν αὐτῆς παρρησίας ἔλεγον ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου· « Οὐκ ἔδυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς ἀεὶ εἶδομεν καὶ ἡκούσαμεν μὴ λαλεῖν. » Ὁ δὲ Ἰωάννης ἔγραφε· « Ὁ ἀκηκόαμεν, ὁ ἐώρακαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὁ ἔθεασάμεθα, καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς. » Ὁ ἐώρακαμεν καὶ ἀκηκόαμεν, ὁ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν. » Οἱ Κορίνθιοι ἠκούσαν μὲν τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅμως οὐδὲ αὐτὸν, οὐδὲ τὰ θαυμάσια, οὐδὲ τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ εἶδον· ὅταν δὲ ὁ Παῦλος ἐλθὼν εἰς τὴν Κόρινθον, ἐδίδαξεν αὐτοὺς, τότε καὶ εἶδον καὶ ἠκούσαν αὐτὸν, καὶ αἱ χεῖρες αὐτῶν ἐψηλάφησαν, ἵν' οὕτως εἴπω, τὴν ταύτου ζωὴν καὶ τὸ πολίτευμα. Εἶδον καὶ τοὺς ἀγῶνας, καὶ τὰ δεσμά, καὶ τὰς θλίψεις, ὅσα ὑπὲρ τοῦ κηρύγματος τῆς πίστεως ἐκεῖ ὑπέμεινε, καὶ πάσας τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια κατορθώματα. ἑαυτὸν οὖν προβάλλει εἰς αὐτοὺς, ὡς παράδειγμα ὁρατὸν καὶ γνωστὸν καὶ ψηλαφητὸν, καὶ ἐπομένως δυνάμενον προτρέψαι αὐτοὺς πρὸς τῶν ἀρετῶν κατόρθωσιν. Μιμηθῆτε, λέγει, τὴν πίσιν τὴν, ἀγάπην, τὴν ἐλπίδα,

Πρὸς 4.
20.

1. Ἰωάν. 1.
1. 2.

τὸν ζῆλον, τοὺς ἀγῶνας, ὅσους ἐν ἐμοὶ εἶδατε καὶ ἐγνώκατε καὶ ἐπληροφορήθητε. Ἰσχυρὸς ἐστὶν οὗτος ὁ λόγος, ἐπειδὴ πολλὰ ἰσχύει τὸ βλεπόμενον παράδειγμα· ἔπειτα, ἵνα μηδεὶς νομίση, ὅτι ὑπερηφανεύομενος ἔλεγε ταῦτα, προβάλλει τὸ ἀρχέτυπον παράδειγμα·

1. Κορ. 11.
1.

« Μιμηταὶ μου, λέγει, γίνεσθε, ὡς καὶ γὰρ ἔστιν ἡ Χριστοῦ. » Ὡς περ ἂν εἰ ἔλεγεν· ὅστις ἐμὲ μιμεῖται, ἐκεῖνος μιμεῖται τὸν Ἰησοῦν Χριστόν· Διότι οὐκ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ γέγονα τοιοῦτος, ἀλλὰ τὸν Χριστὸν μιμησάμενος κατεστάθην παράδειγμα μιμήσεως ἄξιον.

Οὗτος ὁ ἀποστολικὸς λόγος, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ἀρπάζει ἀπὸ τοῦ στόματος ἡμῶν τὴν πρόφασιν, δι' ἧς προφασιζόμενοι φεύγομεν τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς καὶ τελειότητος· ὅταν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς διανοίας μου βλέπω τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν δεσπότην πάσης τῆς κτίσεως, ὡς δοῦλον περιεζωσμένον τὸ λέντιον, καὶ βάλλοντα ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ κλινοντα τὰ γόνατα ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλύνοντα τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ ἐκμάσσοντα αὐτοὺς » Τῷ λέντιῳ, ὡς ἦν διεζωσμένος », θαυμάζω τὸ ὑπερβάλλον τῆς ταπεινώσεως αὐτοῦ, καὶ κατανύγομαι καὶ κλαίω, καὶ ἡ συνειδήσις μου δὲ τότε κινεῖ με πρὸς τὴν ἀρετὴν τῆς ταπεινοφροσύνης· ἀλλ' ὁ παμπόνηρος ὁ νοῦς μου, ὁ ὑπὸ τῆς ὑπερηφανείας διεφθαρμένος, εὕρισκει προφασιολογίας ἀφορμὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὴν θεότητα. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, λέγει μοι ὁ νοῦς μου, θεὸς ὢν πανυπερτέλειος, ὑπερτελείαν εἶχε καὶ τὴν ταπεινώσιν· σὺ

δὲ ἄνθρωπος ὢν ἀτελής, οὐ δύνασαι μιμητῆς αὐτοῦ γενέσθαι, οὐ δύνασαι ταπεινωθῆναι, ὅσον αὐτὸς ἐταπεινώθη· ἢ τοιαύτη δὲ προφασιολογία παύει τῆς συνειδήσεώς μου τὴν κίνησιν καὶ τὴν πρατροπὴν πρὸς τὴν ταπεινώσιν. Ὅταν ἐγὼ διὰ τῶν νοσῶν μου ὀφθαλμῶν βλέπω τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν πλάστην μου καὶ Κύριον, συρόμενον εἰς τὰ κριτήρια, περιπαιζόμενον ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, ἐμπτυόμενον καὶ ραπίζόμενον, φοροῦντα κάλαμον εἰς τὴν δεξιάν, καὶ στέφανον ἀκάνθινον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν, σταυρούμενον ἐν μέσῳ δύο ληστῶν, βλασφημούμενον ὑπὸ τῶν παραπορευομένων, χλευαζόμενον ὑπὸ τῶν Ἀρχιερέων, ὄνειδιζόμενον ὑπὸ τῶν συσταυρωθέντων ληστῶν, καὶ ἐν πᾶσι τούτοις ὡς ἀμὸν ἄκακον μὴ ἀνοίγοντα τὸ στόμα αὐτοῦ, θαυμάζω ἱληθῶς καὶ ἐξίσταμαι, ὁρῶν τὴν ὑπερβολικὴν ὑπομονὴν αὐτοῦ καὶ τὴν μακροθυμίαν· πλήττομαι δὲ τότε ὑπὸ τῆς καρδίας μου, καὶ προτρέπομαι ὑπὸ τῆς συνειδήσεώς μου πρὸς κατόρθωσιν τούτων τῶν μεγάλων ἀρετῶν· πλὴν ὁ ὑπὸ τῆς ὀργῆς καὶ τοῦ θυμοῦ διεφθαρμένος νοῦς μου προφασιολογεῖται διὰ τῆς θεότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αὐτός, λέγει μοι ὁ νοῦς μου, ὡς θεὸς ἀπαθής, ὑπερτελείαν εἶχε καὶ τὴν ἀρετὴν τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς μακροθυμίας· σὺ δὲ ὡς ἄνθρωπος ἐμπαθής, οὐ δύνασαι μιμητῆς αὐτοῦ γενέσθαι, οὐδὲ ὑπομεῖναι ὅσα αὐτὸς ὑπέμεινεν· ἢ τοιαύτη δὲ προφασιώδης ἀπολογία μαραινεί τῆς συνειδήσεώς μου τὴν προθυμίαν· ὅταν δὲ ἀ-

ναβαίνω νοερώς εἰς τοῦ Γολγοθᾶ τὸ ὄρος, καὶ βλέπω ἐκεῖ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀναμάρτητον σωτήρᾶ μου ἐπὶ σταυροῦ κρεμάμενον, καὶ ὑπὸ τῆς ὀδύνης τῶν πληγῶν καὶ τῶν πόνων τοῦ σταυροῦ καταβλιβόμενον, καὶ ἀκούω ὅτι δικαιολογεῖ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ, καὶ παρακαλεῖ ὑπὲρ τῶν σταυρωσάντων αὐτὸν, λέγων. » Πάτερ ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι.» θαυμάζω καὶ ἐκπλήττομαι καθορῶν τὴν ἄπειρον ἀνεξικακίαν αὐτοῦ καὶ εὐσπλαγχνίαν, ἔρχονται δὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ συνειδήσις μου διδάσκει με τότε, λέγουσα· συγχώρησον καὶ σὺ τοὺς ἐχθροὺς σου, καθὼς ὁ λυτρωτῆς καὶ δεσπότης σου· πλὴν ὁ ὑπὸ τοῦ μίσους καὶ τῆς φιλαυτίας διεφθαρμένος νοῦς μου, εὐρίσκων λόγον προφάσεως τὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ θεότητα, λέγει μοι εὐθύς· ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς θεὸς ὢν, καὶ ἀπείρους ἔχων τὰς τελειότητας, ἄπειρον ἔχει καὶ τὴν ἀνεξικακίαν καὶ τὸ ἔλεος, σὺ δὲ ἄνθρωπος ὢν, ἀτελέστατος ὑπάρχεις καὶ ἐμπαθέστατος, ὅθεν οὐ δύνασαι μιμητὴς αὐτοῦ γενέσθαι, οὐ δύνασαι γενέσθαι τόσο ἀνεξικακὸς καὶ εὐσπλαγχνός, ὅσον αὐτὸς ἐγένετο· διὰ ταύτης δὲ τῆς προφάσεως ψυχραίνεται τῆς ψυχῆς μου ἡ ζέσις, καὶ τῆς συνειδήσεώς μου ἡ προτροπή· πᾶς χριστιανὸς, συλλογιζόμενος τὰς ἀρετὰς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, θαυμάζει καὶ ἀπορεῖ, κατανύγεται καὶ θέλει μιμητὴς αὐτοῦ γενέσθαι, πλὴν στοχαζόμενος, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐστὶν οὐ μόνον ἄν-

θρωπος, ἀλλὰ καὶ θεός, προφασίζεται καὶ παραιτεῖ τὸ τοιοῦτον ἐπιχείρημα.

Ἄλλ' ὅταν βλέπῃς εἰς τὸν ἀπόστολον Παῦλον τόσο ἐταπεινώσειν, ὅσην ἐφανέρωσεν, ὀνομάσας ἑαυτὸν ἀποσάρωμα τοῦ κόσμου καὶ σπόγγισμα τῆς ἀκαθαρσίας πάντων τῶν ἐπὶ γῆς ἀνθρώπων· » Ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, ἐ πάντων περίφημα ἕως ἄρτι.» Σὺ δὲ, αἰρων τὰς ὀφρούς, καυχᾶσαι ἐπὶ τῇ ἀρετῇ σου, ἢ ἐπὶ τῇ εὐγενείᾳ σου, ἢ ἐπὶ τῷ πλούτῳ σου, ἢ ἐπὶ τῇ ἐξουσίᾳ σου καὶ τοῖς ἀξιώμασί σου, ποῖαν πρόφασιν ἔχεις; ὁ Παῦλος οὐκ ἦν θεάνθρωπος, ὡς ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἀλλ' ἄνθρωπος μόνον ὡσπερ καὶ σὺ. Πῶς οὖν αὐτός, κἂν σκευὸς ἦν ἐκλογῆς, κἂν διδάσκαλος τῆς οἰκουμένης, κἂν παντός τοῦ κόσμου φωστήρ, κἂν ἀνάβη » Ἐως τρίτου οὐρανοῦ, καὶ ἤκουσεν ἄρρήτα ῥήματα », ἐδυνήθη καταδοθῆναι εἰς τόσο βάθος ταπεινώσεως· σὺ δὲ ἄνθρωπος ὢν, καθὼς καὶ ἐκεῖνος, ὑψηλοφρονεῖς, κἂν μὴ ἔχῃς τὰ χαρίσματα ἐκείνου, ἀποστρεφόμενος τὴν μεγάλην ἀρετὴν τῆς ταπεινοφροσύνης; ποῖαν πρόφασιν εὐρίσκει ὁ νοῦς σου περὶ τούτου; ποῖαν ἀπολογίαν ἔχω ἐγὼ, ὅταν ἐνατενίζω εἰς τὸν Παῦλον, βλέπω αὐτὸν πεινῶντα, διψῶντα, γυμνητεύοντα, κολαφιζόμενον, ἀστατοῦντα, κοπιῶντα, ἐργοχειροῦντα διὰ ἀγάπην τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ σωτηρίαν τοῦ πλησίον· ἐγὼ δὲ οὐ μόνον πείναν καὶ δίψαν οὐχ ὑποφέρω, ἀλλ' οὐδὲ ἐγκράτειαν ὀλίγων τροφῶν εἰς τὸν καιρὸν τῆς νηστείας· οὐ

Αποκ. 23.
64

1. Κορ. 4.
12.

Πράξ. 9.
15.

2. Κορ. 12.
2. 4.

1. Κορ. 2.
11. 12.

μόνον γύμνωσιν οὐ στέργω, ἀλλ' οὐδὲ εὐα-
 ρεστοῦμαι εἰς τὰ μέτρια καὶ ταπεινὰ ἐν-
 δύματα· οὐ μόνον οὐ δέχομαι τοὺς ὑπὸ τῶν
 ἀνθρώπων κολαφισμοὺς, ἀλλ' οὐδὲ ἓνα ψυ-
 χρὸν λόγον τοῦ ἀδελφοῦ μου ὑπομένω, καὶ
 ἐξ ἀπροσεξίας ἐξῆλθεν ἀπὸ τοῦ στόματος
 αὐτοῦ· οὐ μόνον φεύγω τὴν ἐνόχλησιν τῆς
 ἐκ τόπου εἰς τόπον περιφορᾶς, ἀλλ' οὐδὲ
 καὶ πρὸς ὥραν ἐγκαταλείψαι θέλω τὴν
 τρυφὴν τῆς ἀναπαύσεώς μου, δι' ἀγάπην
 τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ διὰ τὴν ὠφέλειαν
 τοῦ πλησίον μου, ποίαν παρασιολογίαν
 ἔχομεν, ὅταν βλέπωμεν, ὅτι ὁ Παῦλος εὐλο-
 γεῖ τοὺς ὑβρίζοντας, καὶ ὑποφέρει τοὺς δι-
 ὠκοντας, καὶ συγχωρεῖ τοὺς βλασφημοῦν-
 τας αὐτὸν, ἡμεῖς δὲ τοὺς καὶ μικρὰν
 βλάβην προξενήσαντας ἡμῖν ἐπιβουλεύομεν,
 καὶ παντὶ τρόπῳ βλάπτομεν, καὶ καταδι-
 ὴκομεν ἕως θανάτου; Ὁ Παῦλος, ἄνθρω-
 πος, ὡσπερ καὶ ἡμεῖς, τὴν αὐτὴν σάρκα
 φορῶν καὶ τὰ αὐτὰ παθήματα καὶ τὰς
 ἐπιθυμίας, ὅσας καὶ ἡμεῖς, τὸν αὐτὸν κόσ-
 μον κατοικῶν, ὃν καὶ ἡμεῖς, πρὸς τὰς αὐ-
 τὰς ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας, καὶ πρὸς τοὺς
 αὐτοὺς «κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ
 αἰῶνος τούτου, καὶ πρὸς τὰ αὐτὰ πνευ-
 ματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις»
 ἀκαταπαύστως παλαίων, ὡσπερ καὶ ἡμεῖς·
 καὶ αὐτὸς μὲν νικᾷ καὶ θριαμβεύει, καὶ
 μιμητὴς τοῦ Χριστοῦ γίνεται, ἡμεῖς δὲ
 νικώμεθα καὶ κατατροπούμεθα, καὶ γινώ-
 μεθα μιμηταὶ τοῦ διαβόλου. Ποίαν οὖν
 ὑπὲρ τούτου ἔχομεν ἀπολογία ἢ πρόφασιν;
 Ἀδελφεῖ, οὐ δύναται, λέγεις, ἄνθρωπος

ἂν, γενέσθαι μιμητὴς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 ἐπειδὴ αὐτὸς οὐκ ἔστι μόνον ἄνθρωπος,
 ἀλλὰ καὶ θεός· πῶς δὲ ὁ Παῦλος ἄνθρωπος
 ὢν, καθὼς καὶ σύ, ἐμιμήθη τὰς ἀρετὰς τοῦ
 Ἰησοῦ Χριστοῦ; οὐ δύνασαι, λέγεις, ἀκο-
 λουθῆσαι τοῖς ἔχγεσι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 ἐπειδὴ αὐτὸς ἔστι θεᾶνθρωπος· ἀκολούθει
 οὖν τοῖς ἔχγεσι τοῦ Παύλου, ὅστις ἔστι
 μόνον ἄνθρωπος, καθὼς καὶ σύ. Βλέπετε,
 πόσῃ οὐράνιον σοφίαν ἔχει οὗτος ὁ ἀποστο-
 λικός λόγος· «Μιμηταὶ μου γίνεσθε, καθὼς
 » καὶ γὼ Χριστοῦ. » Βλέπετε, πῶς ἀρπάζει
 ἀπὸ τῆς καρδίας ἡμῶν πᾶσαν ἀφορμὴν
 προφάσεως, καὶ ἐξουθενῶν πᾶσαν ἐνστασιν,
 ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον ἀναπολόγητον; Ἐὰν
 οὐ δύνασαι, ὡς λέγεις, μιμηθῆναι τὸν Ἰη-
 σοῦν Χριστόν, ἐπειδὴ ἔστι θεᾶνθρωπος,
 μιμήθητι τὸν Παῦλον, ὅστις ἔστι μόνον
 ἄνθρωπος· εἰ δὲ μιμηθῆς τὸν Παῦλον,
 αὐτὸν μιμεῖσαι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν· διότι ὁ
 Παῦλος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐστὶ μιμητὴς·
 » Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς καὶ γὼ Χριστοῦ».

Ἄλλ' ἐγὼ, λέγεις, οὐκ ἔχω οὐδὲ τὴν
 γνώμην, οὐδὲ τὴν προαίρεσιν τοῦ Παύλου,
 οὐδὲ τὴν χάριν, ἣν αὐτὸς ἔλαβε· δύνασαι
 ὁμοίως, εἰάν θέλῃς, ποιῆσαι καὶ τὴν γνώμην
 σου καὶ τὴν προαίρεσίν σου ὁμοίαν τῇ τοῦ
 Παύλου, καθότι ἐπλάσθης ὑπὸ Κυρίου τοῦ
 θεοῦ σου αὐτεξούσιος καὶ αὐτοπροαίρετος.
 Οὐδὲ ὁ Παῦλος εἶχε πρότερον τὴν γνώμην
 καὶ προαίρεσιν, ἣν ἀνέλαβεν ὕστερον.
 Πρῶτον ἦν διώκτης τοῦ Χριστοῦ, ἐπειτα
 ἐκήρυττεν ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τὸ ὄνομα
 αὐτοῦ. Πρῶτον ἐφθειρε τὴν Χριστοῦ ἐκ-

1. Κορινθ.
 4. 12.
 13.

Ἐφ 6. 12.

1. Κορινθ.
 11. 12.

κλησίαν, ἔπειτα ὠκοδόμησε καὶ ἐστήριξεν αὐτήν. Πρῶτον ἦν πολέμιος ἄσπονδος τῶν χριστιανῶν, ἔπειτα ἐγένετο φίλτατος ὑπερασπιστὴς αὐτῶν. Πρῶτον ἐσκότιζε τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, κηρύττων τὸν ἰουδαϊσμόν, ἔπειτα ἐφώτισε πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, διδάσκων τὸν χριστιανισμόν. Ἐὰν οὖν ἔχῃς γνώμην καὶ προαίρεσιν κακὴν, μετάβαλε αὐτήν εἰς τὸ ἀγαθόν· οὕτω δὲ ποιήσας, ἔχεις τὴν γνώμην καὶ προαίρεσιν τοῦ Παύλου· τότε δὲ λαμβάνεις καὶ τὴν χάριν, ἣν ἔλαβεν ὁ Παῦλος. « Οὐ γὰρ ἔστι

» προσωποληψία παρὰ τῷ θεῷ. Εἷς θεὸς
 » καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ
 » πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ὑμῶν. » Ἐπίσης πάν-
 » τας ἀγαπᾷ, ἐπίσης θέλει πάντας σωθῆναι,
 ἐπειδὴ πάντων ἐπίσης ἐστὶ δημιουργὸς καὶ
 πλάστης· μεταδίδωσι δὲ τὰ θεῖα αὐτοῦ
 χαρίσματα κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἀγαθότη-
 τος τῆς ἡμῶν προαιρέσεως. « Ἐνὶ δὲ ἐκά-
 « στῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις, κατὰ τὸ μέτρον
 » τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ ». Αὐτῷ ἡ δόξα
 καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶ-
 νων. Ἀμήν.

